

SYLABUS

PROMOCJA ZDROWIA I PROFILAKTYKA W ZDROWIU JAMY USTNEJ 2025/2026

A) Ogólny opis przedmiotu

Nazwa pola	Komentarz
Nazwa przedmiotu (w języku polskim oraz angielskim)	Promocja zdrowia i profilaktyka w zdrowiu jamy ustnej <i>(Health promotion and oral cavity prophylaxis)</i>
Jednostka oferująca przedmiot	Katedra Stomatologii Dziecięcej Wydział Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Jednostka, dla której przedmiot jest oferowany	Wydział Lekarski Collegium Medicum UMK Kierunek lekarsko-dentystyczny Studia jednolite magisterskie stacjonarne
Kod przedmiotu	1600-LD12PziPz-J
Kod ISCED	0912
Liczba punktów ECTS	2
Sposób zaliczenia	Zaliczenie n/ocenę
Język wykładowy	Polski
Określenie, czy przedmiot może być wielokrotnie zaliczany	Nie
Przynależność przedmiotu do grupy przedmiotów	Prawne i organizacyjne aspekty medycyny (grupa G)
Całkowity nakład pracy studenta/słuchacza studiów podyplomowych/uczestnika kursów doszkalających	1. Nakład pracy związany z zajęciami wymagającymi bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich wynosi: - udział w wykładach: 20 godzin - udział w seminariach: 10 godzin - udział w ćwiczeniach: nie dotyczy - przeprowadzenie zaliczenia: 1 godzina Nakład pracy związany z zajęciami wymagającymi bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich wynosi 31 godzin, co odpowiada 1,03 punktu ECTS 2. Bilans nakładu pracy studenta: - udział w wykładach: 20 godzin - udział w seminariach: 10 godzin - udział w ćwiczeniach: nie dotyczy - przygotowanie do seminariów (<i>w tym czytanie wskazanej literatury</i>): 10 godzin - przygotowanie do zaliczenia i zaliczenie: 19 + 1 = 20 godzin Łączny nakład pracy studenta wynosi 60 godzin, co odpowiada 2 punktom ECTS 3. Bilans nakładu pracy związany z realizacją efektów uczenia się w

	warunkach symulacji medycznej (<i>grupa G.</i>): - udział w ćwiczeniach – nie dotyczy Łączny nakład pracy studenta o charakterze praktycznym wynosi 0 godzin, co odpowiada 0 punktu ECTS; procent zajęć umożliwiających osiągnięcie efektów uczenia się: 0% 4. Bilans nakładu pracy związany z realizacją efektów uczenia się odnoszących się do komunikacji medycznej: - udział w ćwiczeniach: Nie dotyczy - godziny Łączny nakład pracy studenta wynosi 0 godziny, co odpowiada 0 punktowi ECTS
Efekty uczenia się – wiedza	Student wykazuje się znajomością i zrozumieniem: W1: pojęć zdrowia i choroby, uwarunkowań społeczno-kulturowych i wpływu środowiska na stan zdrowia pacjenta – C.W.14., D.W.1.; W2: działań człowieka, które sprzyjają zachowaniu zdrowia, prewencji wtórnej i pierwotnej oraz zasady promocji zdrowia – D.W.2.; W3: istotę komunikacji werbalnej i niewerbalnej w kontaktach z pacjentem – D.W.7.; W4: sposoby motywacji pacjenta do zachowań sprzyjających zdrowiu oraz działania prozdrowotne – D.W.9.; W5: podstawowych pojęć z zakresu profilaktyki, higieny środowiskowej i promocji zdrowia związanych ze stylem życia, zdrowiem osobniczym i populacji – G.W.3.; W6: koncepcje i modele promocji zdrowia – G.W.2.; W7: podstawowych procedur w profilaktyce próchnicy, profilaktyce periodontologicznej oraz profilaktyce ortodontycznej – C.W.38., C.W.39., C.W.42.; W8: reguły profilaktyki stosowanej w chorobach narządu żucia, w tym w chorobach nowotworowych – F.W.2.; W9 zasad tworzenia i ewaluacji działań profilaktycznych – G.W.12.;
Efekty uczenia się – umiejętności	Student potrafi: U1: planować i przeprowadzać działania z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia, periodontologii oraz ortodoncji – C.U.19., C.U.20., C.U.21.; U2: komunikować się z pacjentem i jego rodziną wyrażając się w sposób dostosowany do wieku rozmówcy i bez użycia medycznego żargonu – D.U.4.; U3: tworzyć proste programy z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia jamy ustnej – G.U.4.; U4: planować i działać w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia oraz wdrażać działania promocyjne w zakresie zdrowia populacji – G.U.5.; U5: dostarczać pacjentowi potrzebnych informacji w zakresie promocji zdrowia jamy ustnej, sposobów zapobiegania najczęstszym chorobom społecznym oraz czynników ryzyka – G.U.9.;
Efekty uczenia się – kompetencje społeczne	K1: upowszechnia i popularyzuje działania sprzyjające zdrowiu – K_K06 K2: posługuje się w pracy sprawdzonymi źródłami informacji - K_K07

Metody dydaktyczne	Wykłady: • wykład informacyjny • wykład konwersatoryjny • dyskusja dydaktyczna • analiza przypadków Seminaria: • wykład informacyjny • praca w małych grupach • dyskusja w małych grupach • metody eksponujące – film, pokaz, prezentacja
Wymagania wstępne	Student(ka) rozpoczynający/a kształcenie z przedmiotu powinien/na znać i rozumieć zagadnienia dotyczące: - anatomii głowy i szyi, - histologii tkanek występujących w obrębie jamy ustnej
Skrócony opis przedmiotu	Przedmiot Promocja zdrowia i profilaktyka w zdrowiu jamy ustnej ma na celu zapoznanie studenta z zagadnieniami z zakresu profilaktyki stomatologicznej oraz promocji zdrowia. Przygotowuje do tworzenia i wdrażania prostych programów profilaktycznych.
Pełny opis przedmiotu	Wykłady są teoretycznym wprowadzeniem w tematykę, której uzupełnieniem są semina. Wykłady dostarczają wiedzy definiującej zdrowie i chorobę, modele zdrowia oraz promocję zdrowia. Przedstawiają rozwój promocji zdrowia w Polsce i na świecie, oraz jej cele i założenia. Jednym z kluczowych narzędzi promocji zdrowia jest edukacja zdrowotna co wiąże się z zaznajomieniem studentów z modelami edukacji. Studenci zapoznają się z podstawowymi procedurami i zasadami profilaktyki stomatologicznej, zaleceniami do poszczególnych grup pacjentów, w tym: dzieci, kobiet ciężarnych, pacjentów onkologicznych etc. Przedmiot ten przygotowuje przyszłych dentystów do tworzenia i wdrażania prostych programów profilaktycznych oraz do działań profilaktycznych w poszczególnych grupach pacjentów.
Literatura	Literatura podstawowa: 1. Współczesna stomatologia wieku rozwojowego. pod redakcją Doroty Olczak-Kowalczyk, Joanny Szczepańskiej i Urszuli Kaczmarek. Med. Tour Press International. Otwock 2017 2. Edukacja zdrowotna. Podstawy teoretyczne. Metodyka. Praktyka. Barbara Woynarowska,. Wydawnictwo Naukowe PWN SA. Warszawa 2023 3. Zdrowie jamy ustnej. Edukacja i promocja. Ann Felton, Alison Chapman, Simon Felton. Redakcja naukowa tłumaczenia Urszula Kaczmarek. Wydawnictwo Lekarskie PZWL 4. Praktyka i teoria promocji zdrowia. Wydanie V. Jerzy B. Karski. CeDeWu 5. Profilaktyka stomatologiczna. Szymańska-Sowula Marta, Chmiel Katarzyna. Edicon. 6. Profilaktyka i ergonomia stomatologiczna. Tanasiewicz Marta. Elamed. (Część 2. Profilaktyka w gabinecie stomatologicznym). Literatura uzupełniająca: 1. Indywidualna profilaktyka fluorkowa u dzieci i młodzieży - rekomendacje polskich ekspertów. https://ptsd.net.pl/wp-content/uploads/2020/02/Indywidualna-profilaktyka-fluorkowa-u-

	dzieci-i-m%C5%82odzie%C5%BCy.pdf 2. Stanowisko polskich ekspertów dotyczące zasad żywienia dzieci i młodzieży w aspekcie zapobiegania chorobom próchnicowej https://ptsd.net.pl/wp-content/uploads/2015/09/Zasady_zywienia_dzieci_i_mlodziezy.pdf
Metody i kryteria oceniania	Kolokwium końcowe ($\geq 60\%$) W1 – W10, U1-U10 Przedłużona obserwacja ($> 50\%$) K1 – K2 Warunkiem zaliczenia jest: 1. Obecność na zajęciach. 2. Uzyskanie pozytywnej oceny z kolokwium końcowego.
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	<i>Nie dotyczy</i>

B) Opis przedmiotu cyklu

Nazwa pola	Komentarz
Cykl dydaktyczny, w którym przedmiot jest realizowany	I rok – semestr II – semestr letni 2024/2025
Sposób zaliczenia przedmiotu w cyklu	Zaliczenie n/ocenę
Forma(y) i liczba godzin zajęć oraz sposoby ich zaliczenia	Wykłady: 20 godzin, zaliczenie n/ocenę Seminaria: 10 godzin, zaliczenie n/ocenę
Imię i nazwisko koordynatora/ów przedmiotu cyklu	Dr n. med. Anna Maria Oleksiejuk
Imię i nazwisko osób prowadzących grupy zajęciowe przedmiotu	Wykłady: prof. dr hab. Maria Borysewicz-Lewicka, dr n. med. Iwona Grzesiak-Gasek, dr n. med. Anna Maria Oleksiejuk, Seminaria: dr n. med. Anna Maria Oleksiejuk, lek. dent. Anna Lewandowska, lek. dent. Katarzyna Szczypińska
Atrybut (charakter) przedmiotu	Przedmiot obligatoryjny
Grupy zajęciowe z opisem i limitem miejsc w grupach	Wykład: cały rok Seminaria: grupy po 24 osób
Terminy i miejsca odbywania zajęć	Terminy i miejsca odbywania zajęć są zgodne z harmonogramem upublicznionym przez Dziekanat Wydziału Lekarskiego
Liczba godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość	<i>Nie dotyczy</i>
Strona www przedmiotu	<i>Nie dotyczy</i>
Efekty uczenia się, zdefiniowane dla danej formy zajęć w ramach przedmiotu	Wykłady: W1: pojęć zdrowia i choroby, uwarunkowań społeczno-kulturowych i wpływu środowiska na stan zdrowia pacjenta – C.W.14., D.W.1.; W2: działań człowieka, które sprzyjają zachowaniu zdrowia, prewencji wtórnej i pierwotnej oraz zasady promocji zdrowia – D.W.2.; W3: istotę komunikacji werbalnej i niewerbalnej w kontaktach z

	pacjentem – D.W.7.; W5: podstawowych pojęć z zakresu profilaktyki, higieny środowiskowej i promocji zdrowia związanych ze stylem życia, zdrowiem osobniczym i populacji – G.W.3.; W6: koncepcje i modele promocji zdrowia – G.W.2.; W7: podstawowych procedur w profilaktyce próchnicy, profilaktyce periodontologicznej oraz profilaktyce ortodontycznej – C.W.38., C.W.39., C.W.42.; W8: reguły profilaktyki stosowanej w chorobach narządu żucia, w tym w chorobach nowotworowych – F.W.2.; W9: sytuacji zdrowotnej w kraju i na świecie – G.W.5.; W10: zasad tworzenia i ewaluacji działań profilaktycznych – G.W.12.; K1: upowszechnia i popularyzuje działania sprzyjające zdrowiu – K_K06 K2: posiłkuje się w pracy sprawdzonymi źródłami informacji - K_K07 Seminaria: W3: istotę komunikacji werbalnej i niewerbalnej w kontaktach z pacjentem – D.W.7.; W4: sposoby motywacji pacjenta do zachowań sprzyjających zdrowiu oraz działania prozdrowotne – D.W.9.; W7: podstawowych procedur w profilaktyce próchnicy, profilaktyce periodontologicznej oraz profilaktyce ortodontycznej – C.W.38., C.W.39., C.W.42.; W10: zasad tworzenia i ewaluacji działań profilaktycznych – G.W.12.; U1: planować i przeprowadzać działania z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia, periodontologii oraz ortodoncji – C.U.19., C.U.20., C.U.21.; U2: komunikować się z pacjentem i jego rodziną wyrażając się w sposób dostosowany do wieku rozmówcy i bez użycia medycznego żargonu – D.U.4.; U3: tworzyć proste programy z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia jamy ustnej – G.U.4.; U4: planować i działać w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia oraz wdrażać działania promocyjne w zakresie zdrowia populacji – G.U.5.; U5: dostarczać pacjentowi potrzebnych informacji w zakresie promocji zdrowia jamy ustnej, sposobów zapobiegania najczęstszym chorobom społecznym oraz czynników ryzyka – G.U.9.; K1: upowszechnia i popularyzuje działania sprzyjające zdrowiu – K_K06 K2: posiłkuje się w pracy sprawdzonymi źródłami informacji - K_K07
Metody i kryteria oceniania danej formy zajęć w ramach przedmiotu	Kolokwium końcowe (≥60%) W1 – W10, U1-U10 Przedłużona obserwacja (>50%) K1 – K2 Warunkiem zaliczenia jest: 1. Obecność na zajęciach. 2. Uzyskanie pozytywnej oceny z kolokwium końcowego.
Zakres tematów (osobno dla danych form zajęć)	Wykłady: - zdrowie i choroba, modele zdrowia i promocja zdrowia - determinanty zdrowia - modele edukacji zdrowotnej

	- założenia i cele promocji zdrowia - profilaktyka stomatologiczna jako całość i z podziałem na grupy pacjentów - rodzaje i specyfika komunikacji - zasady tworzenia i ewaluacji działań profilaktycznych - sytuacja zdrowotna w kraju i na świecie Tematy wykładów: W1: Promocja zdrowia i profilaktyka w zdrowiu jamy ustnej W2: Edukacja zdrowotna i wychowanie zdrowotne w stomatologii – terminologia, cele, koncepcje W3: Zdrowie i choroba W4: Planowanie programów edukacyjnych – edukacja pacjenta. metody kształcenia, kompetencje i rola edukatorów W5: Edukacja od dbałości o ciało po zdrowe żęby W6: Profilaktyka/prewencja – pierwotna, wtórna, trzeciorzędowa W7: Skuteczna komunikacja między pacjentem a zespołem w gabinecie stomatologicznym W8: Zasady zdrowego żywienia w aspekcie stomatologicznym W9: Profilaktyka ortodontyczna W10: Edukacja i profilaktyka u dorosłego pacjenta. Profilaktyka chorób nowotworowych. profilaktyka chorób przyzębia. Seminaria: - programy zdrowotne jako narzędzie promocji zdrowia - narzędzia wykorzystywane dla potrzeb edukacji zdrowotnej i profilaktyki stomatologicznej - podstawowe zabiegi w profilaktyce stomatologicznej Tematy Seminariów: S1: Prewencja pierwotna i wtórna S2: Profilaktyka w grupach ryzyka S3: Stomatologiczne programy profilaktyczne i edukacyjne S4: Edukacja i profilaktyka S5: Prawidłowe żywienie – przygotowanie do rozmów z rodzicem i dziećmi w różnym wieku w kontekście profilaktyki przeciwnowotworowej. S6: Komunikacja w gabinecie stomatologicznym ćwiczenia z komunikacji. S7: Profilaktyka ortodontyczna S8: Mierniki zdrowia. Edukacja zdrowotna w różnych siedliskach S9/S10: Zaliczenie
--	--

Metody dydaktyczne	Wykłady: • wykład informacyjny • wykład konwersatoryjny • dyskusja dydaktyczna • analiza przypadków Seminaria: • wykład informacyjny • praca w małych grupach • dyskusja w małych grupach • metody eksponujące – film, pokaz, prezentacja
Literatura	Identycznie jak w części A.

Regulamin przedmiotu

Promocja zdrowia i profilaktyka w zdrowiu jamy ustnej

1. Przedmiot Promocja zdrowia i profilaktyka w zdrowiu jamy ustnej prowadzony jest w 2. (letnim) semestrze studiów na Wydziale Lekarsko-Dentystycznym w wymiarze wykłady – 20 godzin oraz seminaria – 10 godzin w semestrze.
2. Seminaria odbywać się będą w dwóch grupach zgodnie z planem zajęć 2. semestru studiów.
3. Obecność na seminariach i wykładach jest obowiązkowa.
4. Student powinien być przygotowany teoretycznie do każdego seminarium z zakresu tematu przewidzianego na zajęcia oraz z wykładów poprzedzających seminaria.
5. Na zajęciach dydaktycznych obowiązuje studenta absolutny zakaz posiadania i korzystania z urządzeń elektronicznych (telefonów komórkowych, smartfonów, ect). Muszą one być niewidoczne i wyłączone.
6. Każda nieobecność na zajęciach musi być usprawiedliwiona poprzez przedstawienie niezwłocznie, tj, w terminie do czasu zajęć zaliczeniowych po ustaniu przyczyny nieobecności, odpowiedniego dokumentu (zaświadczenie lekarskie, sądowe, itp.). możliwa informacja e-mail do koordynatora. W przypadku braku usprawiedliwienia – w uzasadnionych przypadkach koordynator zgłasza do dziekanatu niezaliczenie zajęć. Materiał z zajęć, na których Student był nieobecny musi być zaliczony w terminie i na warunkach ustalonych z prowadzącym zajęcia.

7. Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uczestnictwo we wszystkich zaplanowanych formach zajęć (wykładach, seminariach) oraz uzyskanie pozytywnej oceny z zaliczenia końcowego.
8. Student potwierdza pisemnie zapoznanie się z regulaminem przedmiotu.